

**ROZSUDOK
V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY**

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Štefana Micháliku a sudcov JUDr. Ing. Antona Jakubíka a JUDr. Petra Paludu v trestnej veci obvineného **Š. T.** pre **prečin krádeže** podľa § 212 ods. 2, písm. a/, ods. 3 písm. a/ Tr. zák., prerokoval na verejnom zasadnutí 8. októbra 2008 v Bratislave dovolanie, ktoré podal obvinený **Š. T.** proti uzneseniu Krajského súdu v Nitre z 13. februára 2008, sp. zn. 7 To 4/2008, a podľa § 368 ods. 1, § 377, § 383, § 384 ods. 1, § 385 ods. 1, § 386, § 388 ods. 1 a § 391 Tr. por. (zák. č. 301/2005 Z.z. v znení neskorších predpisov), rozhodol

t a k t o :

Právoplatným uznesením Krajského súdu v Nitre z 13. februára 2008, sp. zn. 7 To 4/2008, bol z dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 písm. c/ a písm. g/ Tr. por. (zák. č. 301/2005 Z.z. v znení neskorších predpisov)

p o r u š e n ý z á k o n

v ustanoveniach § 319 Tr. por. (zák. č. 301/2005 Z.z. v znení neskorších predpisov) a konaním, ktoré mu predchádzalo aj v ustanoveniach § 2 ods. 9, § 34 ods. 1, § 132 Tr. por. účinného od 1. januára 2006 v **neprospech** obvineného **Š. T.**.

Napadnuté uznesenie **sa z r u š u j e** .

Z r u š u j e sa aj rozsudok Okresného súdu v Nitre z 3. októbra 2007, sp. zn. 4 T 57/06, ako aj ďalšie rozhodnutia na zrušený rozsudok obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

Okresnému súdu v Nitre **sa p r i k a z u j e** , aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

O d ô v o d n e n i e :

Rozsudkom Okresného súdu v Nitre z 3. októbra 2007, sp. zn. 4 T 57/2006, bol obvinený Š. T. uznaný za vinného z prečinu krádeže podľa § 212 ods. 2 písm. a/, ods. 3 písm. a/ Tr. zák. účinného od 1. januára 2006 (ďalej, tam kde v texte bude uvedené Tr. zák., Trestný zákon alebo Tr. por. alebo Trestný poriadok bude sa mať na mysli Trestný zákon a Trestný poriadok účinný od 1. januára 2006, pokiaľ výslovne nebude uvedené inak), na tom skutkovom základe, že

dňa 30. augusta 2005 medzi 01.30 hod. a 02.30 hod. z objektu R., obvinený Š. T. odcudzil z haly tvarovačky VKT traktor zn. Zetor 7245, EČ: Z. červenej farby tak, že na hale tvarovačky vylomil dvere, na ktorých poškodil jazýček zámku a zárubňu, v zadnej časti haly odtrhol visiaci zámok na železnej bráne, za pomoci skrutkovača a veľkého kľukového kľúča, ktoré zostali na mieste činu, uvoľnil prívies traktora, ktorý podložil diskom a drevenou latou, vylomil uzamknuté dvere na traktore, tento naštartoval a podľa stôp, ktoré traktor zanechal, s ním vyšiel cez druhú železnú bránu, na ktorej predtým vylomil zaisťovaciu tyčku a visiaci zámok a odišiel smerom za obec Č., čím spôsobil poškodenému R. škodu vo výške 150 000 Sk.

Za to bol obvinenému Š. T. podľa § 212 ods. 3 uložený trest odňatia slobody vo výmere 7 (sedem) mesiacov, ktorého výkon mu bol podľa § 49 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. podmienčne odložený na skúšobnú dobu v trvaní 2 (dvoch) rokov. Podľa § 287

ods. 1 Tr. por. mu bola tiež uložená povinnosť nahradiť poškodenej strane R. so sídlom v H. škodu 150 000 Sk.

Proti tomuto rozsudku podal obvinený Š. T. odvolanie.

Uznesením Krajského súdu v Nitre z 13. februára 2008, sp. zn. 7 To 4/2008, bolo odvolanie obvineného Š. T. proti rozsudku Okresného súdu v Nitre z 3. októbra 2007, sp. zn. 4 T 57/2006, podľa § 319 Tr. por. zamietnuté.

V zmysle § 139 ods. 1 písm. b/ alinea cc/ Tr. por. rozsudok je právoplatný, a vykonateľný, ak zákon síce proti nemu pripúšťa odvolanie, avšak podané odvolanie bolo zamietnuté.

Rozsudok okresného súdu sa v dôsledku uvedeného stal právoplatným zamietnutím odvolania obvineného Š. T. uznesením krajského súdu. Uznesenie krajského súdu bolo obvinenému Š. T. doručené najneskôr 28. februára 2008.

Okresný súd v Nitre predložil 29. apríla 2008 Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky v predmetnej trestnej veci dovolanie, podané prostredníctvom obhajcu obvineného Š. T. - JUDr. J. B., proti uvedenému uzneseniu Krajského súdu v Nitre z 13. februára 2008, sp. zn. 7 To 4/2008. Dovolanie bolo podané na súde prvého stupňa 21. februára 2008. Dovolateľ vo veci vyslovil názor, že napadnutým uznesením krajského súdu, ako aj odsudzujúcim rozsudkom okresného súdu, bolo porušené jeho právo na obhajobu a rozhodnutie je založené na dôkaze, ktorý nebol vykonaný zákonným spôsobom.

Z dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 písm. c/, a písm. g/ Tr. por. navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací podľa § 386 ods. 1, ods. 2 Tr. por. vyslovil, že napadnutým uznesením Krajského súdu v Nitre z 13. februára 2008, sp. zn. 7 To 4/2008, i rozsudkom Okresného súdu v Nitre z 3. októbra 2007, sp. zn. 4 T 57/2006, bol porušený zákon a tiež, aby dovolací súd zrušil napadnuté uznesenie krajského i rozsudok okresného súdu a podľa § 388 ods. 1 Tr. por. prikázal Krajskému súdu v Nitre, aby vec znovu prerokoval a rozhodol.

Najvyšší súd Slovenskej republiky po preskúmaní uvedeného dovolania a na vec sa vzťahujúceho spisu na verejnom zasadnutí podľa § 384 Tr. por. (zákon č. 301/2005 Z.z. v znení neskorších predpisov) prerokoval dovolanie podané obhajcom obvineného Š. T. - JUDr. J. B., preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť výrokov napadnutého rozhodnutia, proti ktorým dovolateľ podal dovolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré predchádzalo rozhodnutiu, so zameraním na dôvody dovolania podľa § 371 a § 374, ktoré sú uvedené v dovolaní a zistil, že je dôvodné.

Podľa § 371 ods. 1, písm. c/ Tr. por. (zákon č. 301/2005 Z.z. v znení neskorších predpisov) dovolanie možno podať, ak zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu.

Podľa § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por. (zákon č. 301/2005 Z.z. v znení neskorších predpisov) dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom.

Najvyšší súd Slovenskej republiky pri preskúmaní zákonnosti a odôvodnenosti výrokov napadnutého rozhodnutia, proti ktorým dovolateľ podal dovolanie, ako aj správnosti postupu konania, ktoré predchádzalo rozhodnutiu, so zameraním na dôvody dovolania podľa § 371 a § 374, ktoré sú uvedené v dovolaní zistil jednak zásadné porušenie práva na obhajobu, jednak, že bolo porušené zásadným spôsobom právo obvineného na obhajobu, ale aj dôkaz, o ktorý sa opieralo rozhodnutie súdu prvého i druhého stupňa, nebol vykonaný zákonným spôsobom, prihliadajúc predovšetkým na skutočnosť, že išlo o jediný priamy usvedčujúci dôkaz.

Obvinený Š. T. v dôvodoch dovolania tvrdil, že svedok Ľ. P., ktorý ho zo spáchania krádeže traktora usvedčoval tým, že tvrdil, že ho 30. augusta 2005 videl o 4.00 hod. ráno ako jazdil na traktore v modrých montérkach, držiac v ruke strieborný mobilný telefón, z ktorého telefonoval, pričom mal otvorené dvere na traktore a tieto boli priviazané špagátom, a na traktore nesvietili zadné svetlá, bol pri svojej výpovedi už v prípravnom konaní ovplyvňovaný.

Pri výsluchu tohto svedka na hlavnom pojednávaní konanom 16. februára 2007 vedenom prokurátorkou JUDr. J. P. nielenže nebolo zisťované odkiaľ sa dozvedel ním uvádzané skutočnosti, ale navyše boli tomuto svedkovi kladené sugestívne otázky týkajúce sa najmä času spáchania skutku – najmä označenia dňa a celkove výsluch nebol objektívny, pretože pri akejkol'vek neurčitosti absentovala snaha vylúchajúcej odstrániť prípadné nejasnosti, neúplnosti a rozpory.

Naopak pri výsluchu tohto svedka vedeného obhajcom obvineného Š. T. – JUDr. J. B. sa súd mal možnosť dozvedieť, že dátum (30. augusta 2005), kedy mal vidieť obvineného Š. T. na traktore zavčasu ráno sa dozvedel na Obvodnom oddelení polície, kde bol prvý krát vypočutý.

Rozpory vo výpovediach tohto svedka boli napriek tomu odstraňované nedostatočne, najmä pokiaľ ide o vzdialenosti, z ktorých mal pozorovať obvineného Š. T. riadiaceho traktor, a nebol vykonaný žiaden pokus o overenie si pravdivosti svedka, napríklad verifikáciou viditeľnosti 30. augusta 2005 o 4.00 ráno, a napríklad vyšetrovacím pokusom priamo so svedkom.

Tieto nedostatky sú v priamom rozpore s ustanovením § 132 ods. 1 a ods. 2 Tr. por., podľa ktorého na začiatku výsluchu sa treba svedka opýtať na jeho pomer k prerokovávanej veci, ako aj k stranám a podľa potreby aj na iné okolnosti potrebné na zistenie jeho nezaujatosti a hodnovernosti. Svedkovi sa musí dať možnosť, aby súvisle vypovedal všetko, čo sám o veci vie, a odkiaľ sa dozvedel ním uvádzané skutočnosti. Svedka možno vypočúvať len do miery nevyhnutnej pre trestné konanie. Môžu sa mu klásť otázky na doplnenie výpovede alebo na objasnenie neúplností, nejasností alebo rozporov. Otázky sa musia klásť ohľaduplne a zrozumiteľne. Svedkovi sa nesmú klásť otázky, v ktorých je obsiahnuté, ako na otázku odpovedať, otázky klamlivé ani otázky, ktoré by obsahovali skutočnosti, ktoré sa majú zistiť až z jeho výpovede. Otázky nesmú neodôvodnene zasahovať do súkromia vypočúvaného s výnimkou zisťovania pohnútky obvineného, obzvlášť ak ide o svedka chorého alebo svedka poškodeného trestným činom proti ľudskej dôstojnosti.

Na tieto nedostatky nadväzovali ďalšie týkajúce sa nevykonania dôkazov navrhovaných obvineným Š. T. v priebehu celého konania, ktoré mohli buď podporiť svedeckú výpoveď E. P., alebo naopak vyvrátiť obvinenie Š. T.. Tým, že súdy oboch stupňov opreli svoje rozhodnutia o dôkaz, ktorý nebol vykonaný zákonným spôsobom a navyše návrhy obvineného Š. T. na vykonanie ďalších dôkazov odmietli vykonať, ešte zvýraznili porušenie jeho práva na obhajobu.

Podľa § 2 ods. 9 Tr. por. každý, proti komu sa vedie trestné konanie, má právo na obhajobu.

Táto základná zásada trestného konania bola porušená. Nespočíva totiž len v práve zvoliť si obhajcu a radiť sa s ním, ale aj v celom rade práv, ktoré slúžia na dosiahnutie objektívneho a spravodlivého výsledku trestného konania. Medzi ne nepatria len práva podávať námietky, opravné prostriedky a podobne, ale aj práva týkajúce sa priameho vyjadrenia sa k dôkazom, k návrhom, ku všetkým skutočnostiam, ktoré sa obvinenému kladú za vinu a podávať návrhy na vykonanie dôkazov a podobne.

Podľa § 34 ods. 1 Tr. por. obvinený má právo od začiatku konania proti svojej osobe vyjadriť sa ku všetkým skutočnostiam, ktoré sa mu kladú za vinu, a k dôkazom o nich, má však právo odoprieť vypovedať. Môže uvádzať okolnosti, navrhovať, predkladať a obstarávať dôkazy slúžiace na jeho obhajobu, robiť návrhy a podávať žiadosti a opravné prostriedky. Má právo zvoliť si obhajcu a s ním sa radiť aj počas úkonov vykonávaných orgánom činným v trestnom konaní alebo súdom. S obhajcom sa však v priebehu svojho výsluchu nemôže radiť o tom, ako odpovedať na položenú otázku. Môže žiadať, aby bol vypočúvaný za účasti svojho obhajcu, a aby sa obhajca zúčastnil aj na iných úkonoch prípravného konania. Ak je obvinený zadržaný, vo väzbe alebo vo výkone trestu odňatia slobody, môže s obhajcom hovoriť bez prítomnosti tretej osoby. Má právo v konaní pred súdom vypočúvať svedkov, ktorých sám navrhol alebo ktorých s jeho súhlasom navrhol obhajca, a klásť svedkom otázky. Obvinený môže uplatňovať svoje práva sám alebo prostredníctvom obhajcu.

Súd môže samozrejme také návrhy, napríklad na vykonanie dôkazov, zamietnuť, avšak iba vtedy, ak má dostatok dôkazov, ktoré ukazujú, že dôkazy navrhované obvineným nemôžu privodiť zmenu dôkazného stavu a smerujú napríklad k účelovému vyvineniu. Ak však o také dôkazy nejde, ale ide o dôkazy, ktoré navyše nepodliehajú plynutiu času (napríklad výsluch svedka po niekoľkých rokoch je relatívne nedostatočným dôkazným prostriedkom pre preukázanie času spáchania skutku na rozdiel od listinného dôkazu – výpisu z účtu, prevádzky telefonických hovorov a podobne), je nevyhnutné, aby ich súd vykonal.

Z týchto dôvodov, najmä, ak určité dôkazy nemôže obstarat' strana trestného konania – obvinený – musí ju obstarat' súd, inak môže, ako v prerokúvanom prípade, dôjsť k zásadnému porušeniu práva na obhajobu.

Krajský súd v Nitre zamietnutím odvolania obvineného Š. T. porušil z uvedených dôvodov aj ustanovenie § 319 Tr. por.

Najvyšší súd Slovenskej republiky po vyslovení porušenia zákona a zrušení rozhodnutí súdov oboch stupňov prikázal vec prerokovať Okresnému súdu v Nitre.

Okresný súd v Nitre súc viazaný právnym názorom dovolacieho súdu (§ 391 ods. 1 Tr. por.) bude povinný opakovane a dôsledne – zákonným spôsobom vykonať výsluch svedka Ľ. P.. Ak výsluch tohto svedka ani po splnení zákonných požiadaviek nepovedie k nepochybným skutkovým zisteniam, bude nevyhnutné vykonať ďalšie naznačené, a obvineným Š. T. už v prípravnom konaní navrhované dôkazy, ak však ich vykonanie pre odstup času ešte bude mať význam pre objasnenie skutkového stavu veci.

Vzhľadom na to, že napadnuté rozhodnutie bolo zrušené len v dôsledku dovolania podaného v prospech obvineného, nemôže v novom konaní dôjsť ku zmene rozhodnutia v jeho neprospech (§ 391 ods. 2 Tr. por.).

Okrem dovolaní napádaných nedostatkov, Najvyšší súd Slovenskej republiky poukazuje i na skutočnosť, že čas spáchania skutku v obžalobe a v odsudzujúcom rozsudku je rozdielny, čo môže spôsobovať pochybnosti o totožnosti skutku, najmä ak je súd viazaný

skutkom uvedeným v obžalobe (§ 278 ods. 1 Tr. por.) a zápisnica o hlavnom pojednávaní musí podľa § 58 ods. 4 Tr. por. obsahovať úplné znenie výpovedí osôb.

Z týchto dôvodov Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.

V Bratislave 8. októbra 2008

JUDr. Štefan M i c h á l i k , v. r.
predseda senátu

Vypracoval: JUDr. Peter Paluda

Za správnosť vyhotovenia: Katarína Cíсарová